

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 32/2021**

Het Hof schorst het tijdelijke en principiële verbod voor geïnterneerden om in persoon te worden gehoord op de zittingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij

Zes geïnterneerden verzoeken het Hof om de schorsing en de vernietiging van de wetsbepaling op grond waarvan de kamer voor de bescherming van de maatschappij tot 31 maart 2021 (verlengbaar), niet langer de geïnterneerde persoonlijk moet horen, maar enkel zijn advocaat en het openbaar ministerie.

Het Hof oordeelt dat de internering, als een specifieke wijze van gevangenhouding, precies vereist dat de rechter die over de voortzetting of de modaliteiten van de internering beslist, zich persoonlijk vergewist van de toestand waarin de geïnterneerde zich op dat ogenblik bevindt.

Dat geïnterneerden, zelfs tijdelijk, niet persoonlijk moeten worden gehoord op de zittingen, terwijl dat cruciaal is voor de oordeelsvorming van de rechter over hun persoonlijke, mentale of psychische toestand, kan leiden tot een onnodige verlenging van hun internering of een onnodige weigering van een gevraagde maatregel, wat een onherstelbaar nadeel kan toebrengen.

Het Hof schorst daarom de bestreden bepaling en zal binnen de drie maanden na de uitspraak, een arrest ten gronde uitspreken.

1. Context van de zaak

Zes geïnterneerden hebben bij het Hof een verzoek tot schorsing en vernietiging ingesteld tegen artikel 46 van de wet van 20 december 2020 « houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 ».

De bestreden bepaling voorziet erin dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij in een heel aantal gevallen tot 31 maart 2021 (maar verlengbaar), niet langer de geïnterneerde in persoon hoort, maar enkel zijn advocaat en het openbaar ministerie, tenzij de kamer hierover anders oordeelt bij een gemotiveerde beslissing. Tegen deze beslissing staat geen rechtsmiddel open. Deze bepaling kadert in de strijd tegen de COVID-19-pandemie en strekt ertoe het aantal fysieke contacten tussen mensen en het aantal overbrengingen van geïnterneerde personen zoveel als mogelijk te beperken. Volgens de verzoekers is het echter essentieel dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij hen in persoon kan horen om zich een correct beeld van hun persoonlijke toestand te kunnen vormen.

2. Onderzoek door het Hof

Om de schorsing van de wetsbepaling te bekomen, moeten de verzoekers aantonen dat het enig middel dat zij aanvoeren ernstig is en dat de onmiddellijke uitvoering van de wetsbepaling hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

2.1 Ernst van het middel

Het Hof aanvaardt dat het middel waarin een schending wordt aangevoerd van het gelijkheidsbeginsel en het recht voor eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd om voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt (de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en artikelen 5.4 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens), als **ernstig** moet worden beschouwd.

Het Hof steunt daarbij uitdrukkelijk op rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens naar luid waarvan in geval van detentie op grond van geestesziekte bijzondere procedurele waarborgen nodig kunnen zijn ter bescherming van de belangen van die personen. Het Hof overweegt ook, onder verwijzing naar zijn [arrest nr. 154/2008](#), dat internering als specifieke wijze van gevangenhouding, vereist dat de rechter zich persoonlijk kan vergewissen van de toestand waarin de geïnterneerde persoon zich bevindt op het ogenblik dat door de rechter over de internering en de voortzetting of de modaliteiten ervan dient te worden beslist.

Ook al is de doelstelling legitiem om bij een virale pandemie de volksgezondheid te beschermen door fysieke contacten tussen mensen zo veel als mogelijk te beperken, lijkt de opschorting van het recht van de geïnterneerde om persoonlijk te worden gehoord, verder te gaan dan strikt noodzakelijk is. Volgens het Hof wordt niet aangetoond waarom die doelstelling niet zou kunnen worden bereikt met minder beperkende maatregelen die de kamer voor de bescherming van de maatschappij toelaten de actuele toestand van de geïnterneerde persoon te evalueren, zoals een verschijning via videoconferentie of in een voldoende ruime, goed verluchte zittingszaal, of een zitting van de kamer voor de bescherming van de maatschappij in de instelling waarin de geïnterneerde verblijft. Het Hof stelt overigens vast dat de praktijk aantoonde dat minder verre gaande maatregelen mogelijk zijn.

De mogelijkheid voor de kamer voor de bescherming van de maatschappij om bij gemotiveerde beslissing de geïnterneerde toe te laten in persoon te worden gehoord, doet het Hof niet anders besluiten. Niet alleen heeft de geïnterneerde persoon geen enkele zekerheid dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij dit effectief zal toelaten, maar bovendien staat tegen deze beslissing geen rechtsmiddel open.

2.2 Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Het Hof stelt eveneens vast dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een **ernstig nadeel** zou kunnen toebrengen aan de verzoekers dat bij een eventuele vernietiging niet of nog moeilijk zou kunnen worden hersteld. Terwijl een vrijheidsberoving op elke persoon een ernstige impact heeft, is dat nog meer het geval wanneer, zoals in deze zaak, de vrijheidsberoving betrekking heeft op kwetsbare personen. De onmogelijkheid, zelfs tijdelijk, voor geïnterneerde personen om in persoon te worden gehoord op de zittingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij, terwijl dit cruciaal is voor de oordeelsvorming van de rechter over hun persoonlijke, mentale of psychische toestand, kan leiden tot een onnodige

verlenging van hun internering of tot de onnodige weigering van een gevraagde maatregel. Een onterechte vrijheidsberoving kan niet met terugwerkende kracht worden verholpen.

3. Besluit

Het Hof schorst daarom de bestreden bepaling. Het Hof moet zich binnen de drie maanden na de schorsing van de bestreden bepaling, uitspreken ten gronde over het vernietigingsberoep.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)